

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี และการสื่อสาร ที่อำนวยความสะดวกในการส่งข้อมูลข่าวสารถึงกันทั่วทุกมุมโลกอย่างรวดเร็ว เป็นเหตุให้คนไทยจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ดังนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จึงระบุให้มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ เพื่อเป็นแผนแม่บทในการบริหารและจัดการศึกษา สำหรับประชาชนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ต่อมา นักการศึกษา นักกฎหมาย และประชาชน ตลอดจนฝ่ายการเมือง ฝ่ายราชการ ครู อาจารย์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งองค์กรและสถาบันต่าง ๆ จึงได้ร่วมกันดำเนินการจัดทำประชาพิจารณ์นำข้อคิดความต้องการจากผู้เกี่ยวข้อง โดยมีการศึกษาถึงปัญหาและประมวลองค์ความรู้ต่าง ๆ ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ มีการระดมความคิดจากนักวิชาการ นักการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ให้มาช่วยกันคิด ช่วยกันสร้างจินตนาการแห่งผลสำเร็จอันพึงประสงค์ของการศึกษาไทย และในที่สุด ได้หาข้อยุติถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ นำมาซึ่งการตราเป็นกฎหมายซึ่งเรียกว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงกล่าวได้ว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เป็นผลพวงของสังคมไทยที่ต้องการจัดการศึกษาของไทยให้มีคุณภาพที่สุด

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ถือเป็นนโยบายสำคัญที่มีสถานภาพเป็นกฎหมายในระดับที่เป็นพระราชบัญญัติ โดยถูกกำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขหรือสนองตอบต่อการแก้ปัญหาทางการศึกษาไทยที่สำคัญ 8 ประการ ประกอบด้วย ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอน ปัญหาเกี่ยวกับระบบบริหาร ปัญหาเกี่ยวกับครู ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ปัญหาเกี่ยวกับสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ปัญหาเกี่ยวกับความทั่วถึงในการจัดการศึกษาและการที่ทุกส่วนของสังคมขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา (สำนักน โยบายและแผนการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม. 2543 : 6)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 29 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542ข : 15 - 16) ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา

สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา อบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน แสดงว่า การให้ชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนและมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาถือเป็นเรื่องที่สำคัญมากจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง ทุกคนในสังคมได้ทราบ เกิดความตระหนักและรับผิดชอบร่วมกัน เพราะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for all) ดังนั้น ปวงชนจึงต้องร่วมกันจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมด้วย (กัมภณฑ์ พูนโท. 2543 : 35)

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นเรื่องสำคัญในการจัดการศึกษา ดังที่ประทีป สยามชัย (2526 : 57) ได้กล่าวไว้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นความสัมพันธ์สองทาง คือ จากชุมชนสู่โรงเรียนและจากโรงเรียนสู่ชุมชน ไม่ใช่เป็นการคิดต่อจากโรงเรียนไปสู่ชุมชนอย่างเดียว หรือจากชุมชนมาสู่โรงเรียนแต่อย่างเดียว เพราะความสัมพันธ์อย่างแท้จริงจะต้องเข้าใจกันทั้งสองฝ่าย สอดคล้องกับแนวคิดของรัชนี ธงไชย (2544 : 9) ที่กล่าวว่า ถ้าหากรัฐบาลจะตั้งคณะกรรมการอำนาจขึ้นมาเพื่อเร่งรัดงานด้านการปฏิรูปการศึกษากันอย่างจริงจัง ก็ถือว่าเป็นเรื่องที่ดี เพราะที่ผ่านมามีความล่าช้ามาก แต่ควรจะต้องเปิดกว้างให้ผู้ปกครอง และกลุ่มการศึกษาทางเลือก เข้าไปเป็นกรรมการในสัดส่วนที่เท่ากันกับตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องการศึกษาด้วย เพราะคงถือว่าผู้ปกครองก็มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วยเช่นกัน ไม่ใช่เป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพียงฝ่ายเดียว เช่นกันกับพันโทแพทย์หญิงกมลพรรณ ชิวพันธ์ (2544 : 12) ที่กล่าวว่า พ่อแม่เยาวชน เรียกร้องว่าเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ผู้ปกครองทุกคนควรเข้าไปจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน โดยเฉพาะเรื่องหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ที่จะประกาศใช้โดยเร็ว เพราะหากผู้ปกครองไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรแล้ว อาจจะทำให้ลูกไม่ได้รับการพัฒนาที่สอดคล้องกับพัฒนาการของตนเองได้

จะเห็นได้ว่า การจัดการศึกษาในปัจจุบันมีความแตกต่างจากอดีตโดยสิ้นเชิง โดยองค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการศึกษาและการเรียนรู้คือ การเพิ่มบทบาทของชุมชน และการเพิ่มบทบาทของโรงเรียนต่อชุมชน การนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พร้อมทั้งสนับสนุนทรัพยากรในการจัดการศึกษา โดยใช้องค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการการศึกษาและการเรียนรู้ คือ การเพิ่มบทบาทของชุมชนผ่านทางผู้ปกครองในการรับรู้การจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยการลดยกกับดูแลการศึกษาเล่าเรียนของบุตรหลาน ติดตามความก้าวหน้า และสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็ก กล่าวคือ บ้าน และ โรงเรียนจำต้อง

เห็นพ้องต้องกันว่า ต้องการให้โรงเรียนและครูทำอะไร ผู้ปกครองนักเรียนปฏิบัติคนอย่างไร เป้าหมายของการศึกษาคืออะไร ทั้งสองฝ่ายต้องร่วมมืออย่างใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างไร

จะเห็นว่า ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมากขึ้นกว่าแต่ก่อน โดยเฉพาะในเรื่องการใช้หลักสูตรที่ต้องสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งแต่ละท้องถิ่น มีวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ที่เห็นได้อย่างชัดเจนก็คือ ผู้ปกครองที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลและผู้ปกครองที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล ที่มีสภาพความเป็นอยู่ หรือความเจริญก้าวหน้าทางสังคมแตกต่างกันอย่างมาก จึงเกิดประเด็นที่น่าสนใจว่า ผู้ปกครองที่มีถิ่นที่อยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลจะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันหรือไม่ นอกจากนี้ อาชีพของผู้ปกครองในแต่ละท้องถิ่นน่าจะเป็นปัจจัยอีกปัจจัยหนึ่ง ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา กล่าวคือ อาชีพของผู้ปกครองแต่ละคนย่อมขึ้นอยู่กับเวลาที่เอื้ออำนวยต่อการสนใจในการเรียนของบุตรหลาน และการส่งเสริมให้ความร่วมมือกับโรงเรียน การที่จะให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้น เป็นเรื่องที่หากกระทำแล้ว จะก่อให้เกิดประโยชน์ ทั้งแก่โรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน และที่สำคัญที่สุด คือ เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน แต่ทั้งนี้ คณะครู โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นฝ่ายเข้าหาผู้ปกครองเสียก่อน โดยครูต้องเป็นผู้นำและเป็นเครือข่ายชุมชน ร่วมมือกับผู้ปกครองในการแสวงหาแนวทางและกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษา มีความสมานฉันท์ร่วมมือร่วมใจเหมือนที่เคยเป็นมา ทำให้ผู้ปกครองมีความรู้สึกและเห็นความสำคัญของโรงเรียนว่า เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต อย่าให้เกิดความรู้สึกว่า การจัดการศึกษาเป็นเรื่องของโรงเรียนฝ่ายเดียว แต่การดำเนินการดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพ จะต้องมีการจัดการที่เหมาะสม ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณาคือ 4 ประการ คือ ประการแรก ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาหรือไม่ อย่างไร ประการที่สอง ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล มีความแตกต่างกันอย่างไร ประการที่สาม ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่แตกต่างกันอย่างไร และประการสุดท้าย เมื่อนำประการที่สองและประการที่สามมาเปรียบเทียบกัน จะมีข้อแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งข้อมุ่งคำตอบประเด็นเหล่านี้ จะเป็นแนวทางสำคัญในการสร้างความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพต่อไป แต่จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา ยังไม่พบคำตอบและยังไม่มีใครศึกษาในเรื่องดังกล่าวอย่างชัดเจนแต่อย่างใด

จากที่กล่าวมาทั้งหมด จึงควรมีการศึกษาถึงความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน และเพื่อให้ได้แนวทางการศึกษาที่ตรงประเด็น ผู้วิจัยจึงใช้รูปแบบความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนของผู้ปกครองนักเรียน โดยใช้กรอบแนวคิดของเอ็ปสไตน์และคณะ (Epstein, et al. 1997 : 74-75) เป็นขอบเขตของการวิจัย

โดยจำแนกความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนที่มีถิ่นที่อยู่และอาชีพแตกต่างกัน ออกเป็น 6 ประเภท คือ การเป็นผู้ปกครอง การสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจ และการดำเนินงานร่วมกับชุมชน จากนั้นจึงเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลที่มีอาชีพต่างกัน คือ อาชีพเกษตรกรรมหรือรับจ้าง อาชีพรับราชการ และอาชีพค้าขายหรือทำธุรกิจ โดยคาดว่าข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยน่าจะให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้ปกครองนักเรียนที่มีถิ่นที่อยู่ต่างกัน
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้ปกครองนักเรียนที่มีถิ่นที่อยู่และอาชีพต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการให้โรงเรียนได้นำข้อมูลไปพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการกำหนดนโยบาย การวางแผนแนวทางในการจัดกิจกรรม การสร้างสัมพันธที่ดีต่อกันระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง ชุมชน ในการดำเนินงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดการพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง จำนวน 9,896 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลาง จำนวน 1,178 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรการคำนวณของทาโร ยามาเน่ และสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage random sampling)

2. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลาง จำนวน 156 โรงเรียน ที่เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2546 จำแนกตามถิ่นที่อยู่ และอาชีพที่ต่างกัน โดยกำหนดเนื้อหาตามกรอบแนวคิดของ จอยส์ เอ็ปส์ไตน์ (Epstein. et al. 1997 : 74-75) ซึ่งได้กำหนดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองเอาไว้ 6 ประเภทดังนี้

- 2.1 การทำหน้าที่เป็นผู้ปกครอง (Parenting)
- 2.2 การสื่อสาร (Communicating)
- 2.3 การอาสาสมัคร (Voluntcering)
- 2.4 การส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่บ้าน (Learning at home)
- 2.5 การตัดสินใจ (Decision-making)
- 2.6 การดำเนินงานร่วมกับชุมชน (Collaborating with the community)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ถิ่นที่อยู่ แบ่งออกเป็น ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล

3.1.2 อาชีพ แบ่งเป็น เกษตรกรรมหรือรับจ้าง ราชการ และค้าขายหรือธุรกิจ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา หมายถึง ความปรารถนาหรือความต้องการที่จะแสดงพฤติกรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับทำหน้าที่เป็นผู้ปกครอง การสื่อสาร การอาสาสมัคร การส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจ และการดำเนินงานร่วมกับชุมชนซึ่งสามารถทำได้โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้ที่อุปการะนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2546 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลาง

การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ระดับการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลาง 2 ระดับ ได้แก่ การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาถึงประถมศึกษา และการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3

การทำหน้าที่เป็นผู้ปกครอง หมายถึง กิจกรรมที่ผู้ปกครองได้ปฏิบัติเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการพัฒนาด้านการเรียนรู้ พร้อมทั้งจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เกื้อกูลต่อการเรียนรู้มากขึ้น เช่น การจัดหาอาหารเสริม (นม) การจัดหาสื่ออุปกรณ์การเรียน การจัดหาของเล่น เกมต่าง ๆ การแนะแนวการเรียน การสังเกตพฤติกรรม เป็นต้น

การสื่อสาร หมายถึง กิจกรรมที่ผู้ปกครองปฏิบัติในการติดต่อให้ข้อมูลข่าวสารแก่ทางโรงเรียนเกี่ยวกับตัวนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น พฤติกรรมและความสามารถพิเศษ ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน การเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการมอบหมายงาน การจัดหาสื่ออุปกรณ์ หรือการวัดและประเมินผลการเรียน เป็นต้น

การอาสาสมัคร หมายถึง กิจกรรมที่ผู้ปกครองอาสาเข้ามาช่วยปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนหรือสถานที่อื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น เป็นผู้ช่วยบรรณารักษ์ ห้องสมุด การประกอบอาหารกลางวัน การเป็นวิทยากร การเตรียมหรือจัดทำอุปกรณ์การสอน เป็นต้น

การส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่บ้าน หมายถึง กิจกรรมที่ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมกับนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียน เช่น ให้นักเรียนทำการบ้านและตรวจการบ้าน แนะนำให้นักเรียนรู้จักการสังเกต การคิด และการสอบถาม ไก่ไก่นักเรียนอ่านหนังสือ พาให้นักเรียนไปศึกษาหาความรู้ตามสถานที่ต่าง ๆ เป็นต้น

การตัดสินใจ หมายถึง กิจกรรมการตัดสินใจที่ผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วมกับโรงเรียน เช่น การกำหนดนโยบาย การกำหนดวิสัยทัศน์ การพัฒนาโรงเรียน การกำหนดหลักสูตรท้องถิ่น การกำหนดกิจกรรมของโรงเรียน เป็นต้น

การดำเนินงานร่วมกับชุมชน หมายถึง กิจกรรมที่ผู้ปกครองได้เข้าร่วมหรือประสานงานเพื่อขอความช่วยเหลือจากชุมชน องค์กรเอกชน หรือองค์กรอื่น ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรต่าง ๆ ในการส่งเสริมกิจกรรมของโรงเรียน เช่น การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ การบริจาคแรงงานและเงินเพื่อสร้างหรือซ่อมแซมอาคารเรียน การเป็นวิทยากรภายนอก (ภูมิปัญญาท้องถิ่น) การจัดหาสื่ออุปกรณ์ การจัดตั้งกองทุนการศึกษา เป็นต้น

ถิ่นที่อยู่ หมายถึง ภูมิลำเนาหรือบ้านพักอาศัยของผู้ปกครองนักเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาล หรือนอกเขตเทศบาลในจังหวัดอ่างทอง

เขตเทศบาล หมายถึง เขตอำเภอเมืองและเขตที่ทางราชการกำหนดไว้ให้เป็นเขตเทศบาลในจังหวัดอ่างทอง

นอกเขตเทศบาล หมายถึง เขตที่ไม่ได้อยู่ในเขตอำเภอเมืองหรือไม่ได้อยู่ในเขตเทศบาล
ที่ทางราชการกำหนดในจังหวัดอ่างทอง

อาชีพ หมายถึง หน้าที่การงานอันนำมาซึ่งรายได้หลักของผู้ปกครองนักเรียนในจังหวัด
อ่างทอง โดยในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งอาชีพผู้ปกครองนักเรียนออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. เกษตรกรรมหรือรับจ้าง หมายถึง การประกอบอาชีพ ทำสวน ทำนา ทำไร่ หรือ
รับจ้างทั่วไป
2. รับข้าราชการ หมายถึง การประกอบอาชีพรับราชการที่รับเงินเดือนจากหน่วยงาน
รัฐบาล อาทิ ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการครู
3. ค้าขายหรือธุรกิจ หมายถึง การมีกิจการเป็นของตนเอง อาทิ ร้านขายสินค้า บริษัท
เอกชน ห้างหุ้นส่วน หรือร่วมลงทุนกับผู้อื่น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ต้องการศึกษเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐานของผู้ปกครองนักเรียนที่มีถิ่นที่อยู่และอาชีพต่างกัน โดยตัวแปรอิสระ ได้แก่ ถิ่นที่อยู่
แบ่งเป็นในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล และอาชีพ โดยแบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1
ผู้ปกครองในเขตเทศบาลที่มีอาชีพเกษตรกรรมหรือรับจ้าง กลุ่มที่ 2 ผู้ปกครองในเขตเทศบาล
ที่มีอาชีพรับราชการ กลุ่มที่ 3 ผู้ปกครองในเขตเทศบาลที่มีอาชีพค้าขายหรือธุรกิจ กลุ่มที่ 4
ผู้ปกครองนอกเขตเทศบาลที่มีอาชีพเกษตรกรรมหรือรับจ้าง กลุ่มที่ 5 ผู้ปกครองนอกเขตเทศบาล
ที่มีอาชีพรับราชการ กลุ่มที่ 6 ผู้ปกครองนอกเขตเทศบาลที่มีอาชีพค้าขายหรือธุรกิจ ส่วนการ
ศึกษาตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง ตามกรอบของจอยส์ เอ็ปส์ไตน์และคณะ (Epstein. et
al. 1997 : 74-75) มีประเด็นดังต่อไปนี้คือ การทำหน้าที่เป็นผู้ปกครอง การสื่อสาร
การอาสาสมัคร การส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจ และการดำเนินงานร่วมกับ
ชุมชน สรุปได้ดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผู้ปกครองที่มีถิ่นที่อยู่ต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน
2. ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน
3. ผู้ปกครองที่มีถิ่นที่อยู่และอาชีพต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน